

Informace o volbách do Evropského parlamentu zákon č. 62/2003 Sb. o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů

Vstupem České republiky do Evropské unie k 1.květnu 2004 vznikne automaticky občanům České republiky občanství Evropské unie a tím i právo volit své zástupce do zastupitelského orgánu Evropské unie - Evropského parlamentu. Poslanci Evropského parlamentu jsou voleni na dobu 5 let. Mandát poslance vzniká podle evropského volebního zákona zahájením první schůze Evropského parlamentu v novém pětiletém funkčním období Evropského parlamentu.

Volby do Evropského parlamentu pro období let 2004-2009 se konají ve všech členských státech Evropské unie v rozmezí od 10.-13. června 2004.

Volební systém není jednotný a liší se podle tradic a ústavních pravidel jednotlivých členských zemí. Způsob volby do Evropského parlamentu upravuje v České republice **zákon č. 62/2003 Sb.**, o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů (dále jen "zákon o volbách do Evropského parlamentu"), který nabyl účinnosti dne 4.března 2003. Tento zákon je plně v souladu s právem Evropského společenství, které zakotvuje principy voleb do Evropského parlamentu ve Smlouvě o založení Evropského společenství, ve směrnici Rady č. 93/109/ ES, kterou se stanoví podrobná opatření pro výkon práva občanů Evropské unie, kteří mají bydliště v některém členském státě, jehož nejsou státními občany, volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu. Zásady voleb do Evropského parlamentu upravuje rovněž Akt týkající se volby zástupců Shromáždění přímým všeobecným hlasováním z roku 1976 (evropský volební zákon).

Právo volit na území České republiky do Evropského parlamentu má každý občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let, a občan jiného členského státu Evropské unie, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let a je po dobu nejméně 45 dnů veden v evidenci obyvatel podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), tj. má na území České republiky pobyt. Uvedenou minimální lhůtu pro zápis v evidenci obyvatel, předcházející dni voleb, stanoví zákon v návaznosti na možnost podání žádosti o zápis do seznamu voličů. Překážkami ve výkonu volebního práva je zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu a zbavení způsobilosti k právním úkonům.

Poslancem Evropského parlamentu může být na území České republiky zvolen každý občan České republiky a každý občan jiného členského státu Evropské unie, který je na území České republiky nejpozději druhý den voleb po dobu nejméně 45 dnů veden v evidenci obyvatel, alespoň druhý den voleb dosáhl věku 21 let, není zbaven způsobilosti k právním úkonům a jde-li o občana jiného členského státu, není v členském státě Evropské unie, jehož je státním občanem, zbaven práva být volen do Evropského parlamentu.

Každý volič může v týchž volbách do Evropského parlamentu hlasovat pouze jednou, stejně tak kandidovat v týchž volbách lze pouze jednou.

Seznam voličů pro volby do Evropského parlamentu, vnitřně členěný podle důvodů, na základě kterých byl volič do seznamu zanesen, vede obecní úřad samostatně pro každé volby do Evropského parlamentu.

Státní občan České republiky je do tohoto seznamu zařazen na základě svého zápisu ve stálém seznamu voličů.

Občan jiného členského státu Evropské unie je do tohoto seznamu zařazen, jestliže o to nejpozději 40 dnů přede dnem voleb u obecního úřadu požádá a doloží skutečnosti, které jsou pro vedení v seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu potřebné.

Ve volbách do Evropského parlamentu bude možno volit také na **voličský průkaz**, který vydá buď obecní úřad voliči, který nebude moci nebo nehodlá volit ve "svém" volebním okrsku nebo zastupitelský úřad voliči, který je státním občanem České republiky, má bydliště v územním obvodu tohoto zastupitelského úřadu a je zapsán ve zvláštním seznamu voličů vedeném zastupitelským

úřadem. Voličský průkaz opravňuje voliče ve dnech voleb do Evropského parlamentu k hlasování v jakémkoliv volebním okrsku pouze na území České republiky.

Kandidátní listiny pro volby do Evropského parlamentu podávají registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena a jejich koalice, Ministerstvu vnitra nejpozději 66 dnů přede dnem voleb. Veškeré úkony ve volebních věcech činí kandidující subjekt prostřednictvím zmocněnce. Nejvyšší počet kandidátů, které může politická strana, politické hnutí nebo koalice uvést na kandidátní listině je o jednu třetinu vyšší než počet poslanců Evropského parlamentu volených na území České republiky. Podle Smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii se na území České republiky volí do Evropského parlamentu 24 poslanců. Maximální počet kandidátů uvedených na kandidátní listině je tedy 32.

Politická strana, politické hnutí nebo koalice připojí ke kandidátní listině potvrzení o složení příspěvku na volební náklady ve výši 15 000 Kč.

Ve volbách do Evropského parlamentu se uplatňuje systém poměrného zastoupení. Pro postup do skrutinia, v rámci kterého jsou kandidujícím subjektům podle klasické d'Hondtovy metody volebního dělitele přidělovány mandáty, platí 5% uzavírací klauzule pro všechny typy kandidujících subjektů.

Právní úprava **způsobu hlasování** ve volbách do Evropského parlamentu je téměř shodná s úpravou hlasování při volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Neprokáže-li volič po příchodu do volební místnosti svoji totožnost a státní občanství České republiky nebo jiného členského státu a v případě občana jiného členského státu také to, že je na území České republiky veden v evidenci obyvatel, nebude mu hlasování umožněno. Voliči, který není zapsán ve výpisu ze seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu, okrsková volební komise hlasování neumožní.

V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků vloží volič do úřední obálky 1 hlasovací lístek. Na hlasovacím lístku může přitom zakroužkováním pořadového čísla nejvýše u 2 kandidátů uvedených na témže hlasovacím lístku vyznačit, kterému z kandidátů dává přednost. Vliv na postup kandidátů, oproti pořadí na kandidátní listině uvedeném politickou stranou, politickým hnutím nebo koalicí, má zisk nejméně 5% přednostních hlasů z celkového počtu platných hlasů odevzdaných pro daný kandidující subjekt.

Zákon o volbách do Evropského parlamentu upravuje rovněž důvody zániku mandátu a neslučitelnost funkce poslance Evropského parlamentu.